MALTA

QORTI TA' L-APPELL

S.T.O. PRIM IMHALLEF
VINCENT DE GAETANO

ONOR. IMHALLEF
ANTON DEPASQUALE

ONOR. IMHALLEF
ALBERT J. MAGRI

Seduta tat-3 ta' Novembru, 2006

Appell Civili Numru. 990/1998/1

Alfred Gafà

v.

Concetta *sive* Connie Gafà

Il-Qorti:

Rat l-att ta' citazzjoni pprezentat fil-Prim Awla tal-Qorti Civili illi permezz tieghu l-attur, wara illi ppremetta illi l-kontendenti zzewgu fis-6 ta' Novembru, 1982 u min dan iz-zwieg twieldu zewgt itfal minuri Tiziana ta' erbatax (14)-il sena u Carmen ta' tnax (12)-il sena; illi l-konvenuta

rrendiet ruhha hatja lejn l-attur ta’ eccessi, theddid, mohqrija u ngurji gravi b’mod li rrendiet il-hajja konjugali mpossibbli; illi z-zwieg issa tkisser irrimedjabilment; illi b’digriet moghti mis-Sekond Awla tal-Qorti Civili fit-12 ta’ Marzu 1998 (degriet numru 288/98) din l-imsemmija Qorti, *inter alia*, awtorizata (*sic*) lill-attur jipprocedi bil-kawza ghas-separazzjoni u fdat il-kura u kustodja ta’ ulied il-kontendenti f’idejh; talab ghaliex dik il-Qorti m’ghandhiex: 1. tiddikjara separazzjoni personali bejn il-kontendenti b’tort unikament tal-konvenuta; 2. tafda f’idejn l-attur il-kura u kustodja tat-tfal minuri Tiziana u Carmen; 3. tikkundanna lill-konvenuta thallas dik ir-retta alimentarja li joghgobha tiffissa ghall-ulied minuri fuq imsemmija; 4. tiddikjara xolta l-komunjoni ta’ l-akkwisti ezistenti bejn il-kontendenti; 5. tillikwida l-istess komunjoni ta’ l-akkwisti li tinqasam f’zewg partijiet mhux necessarjament ugwali b’tali mod li jekk ikun il-kaz il-konvenuta titlef kull jedd li ghandha ghan-nofs l-akkwisti illi waqt iz-zwieg kienu saru l-aktar bil-hidma ta’ l-attur; 6. tapplika kontra l-konvenuta l-effetti kontemplati fl-artikli 48, 51 u 53 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta’ Malta; bl-ispejjez inkluzi dawk tal-proceduri quddiem is-Sekond’Awla tal-Qorti Civili kontra l-konvenuta ingunta ghas-subizzjoni;

Rat id-dikjarazzjoni guramentata ta’ l-attur u l-lista tax-xhieda relativa;

Rat in-nota ta’ l-eccezzjonijiet tal-konvenuta illi permezz taghha eccepiet:

Illi t-talbiet ta’ l-attur huma infondati fil-fatt u fid-dritt *stante* illi z-zwieg ta’ bejn il-kontendenti tkisser b’tortijiet imputabbli lill-attur *ol*(*t*)*re* illi z-zwieg tkisser irrimedjabilment u dana ghas-segwenti ragunijiet:

a) Illi z-zwieg tkisser minn meta l-attur beda jaghmilha ma habib u ddecieda li jmur jghix mieghu u ghadu jghix mieghu sal-lum;

b) Illi hija tilfet id-dritt tal-manteniment u anke tal-kura u kustodja taz-zewg uliedha mhux ghax mhix omm tajba izda ghax bil-manuvri tal-attur li ra kif ghamel u fis-Sekond

Awla pprezenta certifikati medici minghajr ma dawn gew sostanzjati mill-istess tabib li harighom;

c) Illi l-attur jabbuza minn martu li wara li hadmet fil-hanut li kellhom huwa ghamel hafna dejn fuq il-komunjoni ta’ l-akkwisti sabiex ikin jista’ jissellef fuq il-kumpanija li ghandu ma siehbu li jisimha *BG Catering Company Limited*;

d) Illi l-kawza tal-ksur taz-zwieg kien l-attur stess meta ddecieda (li) l-habib jigi qabel martu u meta beda jiddejjen fuq is-socjetà hawn fuq imsemmija minghajr ma jaghti rendikont lill-martu l-konvenuta tal-qliegh ta’ l-istess socjetà, tant li sabiex ma jaghtix manteniment lil martu qed jippoza ta’ wiehed *unemployed* u li qed jghix bir-*relief*;

e) Illi l-konvenuta li kien ghaliha kienet tirranga barra l-Qorti u sahansitra kienet offriet lill-attur li hija tiehu xi propjetà izda l-attur baqa jinsisti li d-dejn li huwa ghamel huwa dejn tat-tnejn u m’ghandha tiehu ebda kumpens la mis-socjetà li taghha huwa *shareholder* u lanqas ta’ kemm damet impjegata;

2) Salvi eccezzjonijiet ohra;

3) Bl-ispejjez;

Rat id-dikjarazzjoni guramentata tal-konvenuta u l-lista tax-xhieda relativa;

Rat il-kontrotalba tal-konvenuta illi permezz taghha, wara illi ippremettiet illi l-kontendenti zzewgu fis-6 ta’ Novembru, 1982 u minn dan iz-zwieg huma kellhom zewgt itfal Tiziana ta’ erbatax il-sena u Carmen ta’ tnax il-sena; illi l-hajja konjugali bejn il-partijiet saret impossibli u dana minhabba servizzi (*sic*) eccessi, ingurji da parti ta’ l-attur rikonvenzjonat *oltre* li z-zwieg tkisser irrimedjabilment; illi l-attur rikonvenjonat amministra hazin il-komunjoni ta’ l-akkwisti tant li dahal ghal hafna dejn *in parte* sabiex waqqaf is-socjetà *BG Catering Company Limited* minghajr ma qatt ta rendikont ta’ xejn lill-martu konvenuta tal-qliegh u telf ta’ din is-socjetà kif ukoll naqas

li jhallas hafna mid-dejn li huwa ghamel; illi l-konvenuta qed tipprevali(xxi) ruhha mill-jedd illi tipprocedi f'din l-istanza wara l-awtorizazzjonali (*sic*) mis-Sekond Awla tal-Qorti Civili permezz ta' digriet tat-12 ta' Marzu, 1998 hija qed tressaq it-talbiet taghha ghas-separazzjoni personali kontra l-istess zewgha rikonvenzjonat skond il-ligi; talbet ghaliex dik il-Qorti m'ghandhiex: 1. tippronunzja s-separzzjoni personali bejn il-kontenuti (*sic*) konjugi Gafà ghar-ragunijiet premessi imputabbli lill-attur rikonvenzjonat u minhabba ukoll illi z-zwieg tkisser irrimedjabilment; 2. tafda l-kura u l-kustodja tal-minuri (Tiziana) u Carm(e)n f'idejn ommha (*sic*), l-konvenuta salv access favur l-attur rikonvenzjonat li ghandu jigi stabbilit minn dik il-Qorti skond l-ahjar interess ta' l-imsemmi(ja) minuri jew fin-nuqqas illi tinghata kustodja kongunta bejn il-kontendenti; 3. tikkundanna lill-attur rikonvenzjonat ihallas lill-attrici (*sic*) retta alimentarja adegwata ghaliha u uliedhom minuri Tiziana u Carmen; 4. tiddikjara xolta l-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-partijiet; 5. tiddikjara li l-attur rikonvenzjonat responsabbli ghad-dejn li huwa ghamel fil-komunjoni tal-akkwisti u tikkundannah ihallas l-istess; 6. tapplika kontra l-attur tikonvenzjonat id-disposizzjonijiet kontemplati fl-artikolu 44 u 55A tal-Kodici Civili; bl-ispejjez kontra l-attur rikonvenzjonat ingunt in subizzjoni;

Rat id-dikjarazzjoni guramentata tal-konvenuta u l-lista tax-xhieda relativa;

Rat in-nota ta' eccezzjonijiet ta' l-attur rikonvenzjonat illi permezz taghha eccepixxa:

1. Illi huwa jaqbel li ghandha tigi dikjarata s-separazzjoni personali però ghal ragunijiet imputabbli lill-konvenuta;

2. Illi t-tieni talba ghandha tigi michuda u l-kura u kustodja ta' l-ulied minuri tibqa fdata f'idejn l-eccipjent u dan fl-ahjar interess tal-minuri;

3. Konsegwentement it-tielet talba ghandha tigi michuda; ghal dak li jirrigwarda manteniment lill-martu din

tilfet id-dritt ghall-manteniment *oltre* l-fatt li l-eccipjent m'ghandux il-mezzi biex imantni lill-martu;

4. Illi l-eccipjent jaqbel mar-raba talba;

5. Illi l-hames u s-sitt talbiet huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu michuda;

6. Salv eccezzjonijiet ulterjuri;

Rat id-dikjarazzjoni guramentata ta' l-attur u l-lista tax-xhieda relativa;

Rat is-sentenza tat-tletin (30) ta' Novembru, 2005 illi permezz taghha l-Qorti Civili (Sezzjoni Familja) ikkonkludiet hekk:

"… taqta' u tiddeciedi, billi filwaqt li tilqa' l-eccezzjonijiet tal-konvenuta biss in kwantu l-istess huma b'xi mod kompatibbli ma' dak hawn deciz, u filwaqt li tastjeni milli tiehu konjizzjoni tat-tieni u t-tielet talba *statne* li wlied il-kontendenti huma llum maggorenni, tilqa' t-talbiet attrici l-ohra biss *in parte* u biss fis-sens hawn deciz b'dan illi:-

"1. Tiddikjara [s-]separazzjoni personali bejn il-kontendenti b'tort unikament ta' l-attur u dan minhabba li l-istess attur kien hati *verso* l-konvenuta ta' sevizzi, eccessi, u ingurji gravi li kawza ta' l-istess iz-zwieg bejn il-kontendenti tkisser irremedjabilment minhabba dan l-agir illegali u abbussiv ta' l-istess attur kif indikat f'din id-decizjoni;

"2. Tastjeni milli tiehu konjizzjoni ta' din it-talba *stante* li wlied il-kontendenti huma llum maggorenni;

"3. Tastjeni milli tiehu konjizzjoni ta' din it-talba *stante* li wlied il-kontendenti huma llum maggorenni;

"4. Tilqa' din it-talba u tiddikjara xolta l-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-kontendenti b'effett mid-data ta' din is-sentenza;

"5. Tilqa' din it-talba b'dan li din il-Qorti b'applikazzjoni ta' l-artikolu 48 tal-Kap 16 kontra l-attur u bl-applikazzjoni wkoll ta' l-artikolu 54 (6) tal-Kap 16 favur il-konvenuta u kontra l-attur tillikwida u tiddiviedi l-komunjoni ta' l-akkwisti ezistenti bejn il-partijiet bil-mod segwenti anke *arbitr*[*i*]*o boni viri* b'dan li l-konvenuta tigi assenjata l-*Flat* 4, *Dolphin Court*, Triq il-Mazzola, Bugibba bil-mobbli kollha ta' go fih u l-*garage* go *Supermarket* li kien jismu *ACTC Food Store*, Triq is-Sajjied, Bugibba, u dan wkoll *per saldo* ghal kull dritt ta' manteniment li l-konvenuta ghandha kontra l-attur u wkoll in kumpens tas-sehem taghha mill-istokk u l-makkinarju tal-hanut li l-attur biegh unlateralment u sabiex jaghmel tajjeb ghas-sehem ta' l-konvenuta mill-art fil-Madliena li hija kienet kostretta tirrilaxxa sabiex taghmel tajjeb ghad-dejn ma' l-*HSBC* u wkoll in sodisfazzjon ghal kull pretensjoni ohra tal-konvenuta kontra l-attur, inkluz ghad-danni kollha li sofriet minhabba l-agir abbussiv ta' l-attur fit-tmexxija ta' l-azjendi kollha li kien involut fihom, u wkoll ta' kull krediti parafernali favur taghha, b'dan ghalhekk li sehem ta' l-attur mill-istess immobbli qed jigi trasferit kollu kemm huwa lill-konvenuta, liberu u frank minn kull dejn gravanti lill-istess komunjoni, b'dan però li l-istess konvenuta tkun responsabbli ghall-hlas tas-servizzi tad-dawl u ilma ta' l-istess immobbli mid-data ta' din is-sentenza u wkoll tal-hlas tad-debiti dovuti lill-Kummissarju tal-*VAT*;

"Illi min-naha l-ohra din il-Qorti qed tassenja lill-attur bhala sehmu mill-komunjoni ta' l-akkwisti l-*Flat* 3, *Daffodil Court*, Triq is-Sajjieda, Bugibba bil-mobbli ta' go fih u *garage* fi *private road* li tghati ghall-Triq is-Sajjied li huma uzati mir-ragel stess b'dan però li l-istess attur qed jigi assenjat ukoll id-dejn kollu l-iehor attwalment gravanti l-istess komunjoni ta' l-akkwisti inkluz id-dejn ezistenti ma' l-*Enemalta Corporation*, (bl-eskluzjoni tad-dejn fuq indikat li gie asenjat lill-konvenuta nkonnessjoni mal-*VAT* u d-decizjoni hemm indikata); qed jigu assenjati wkoll lill-attur l-azzjonijiet kollha tas-socjetà *BG Catering Limited* u l-assi u d-debiti kollha ta' l-istess inkluzi dawk li jistghu jkunu ezistenti favur xi banek lokali; tordna wkoll li l-attur jikkompensa lill-konvenuta, f'kaz li l-istess konvenuta tigi kostretta taghmel tajjeb ghal xi dejn tal-komunjoni u/jew

tas-socjetà hawn indikata li permezz ta' din is-sentenza gie assenjat lill-attur, u tordna li l-attur jikkompensa kif inghad lill-konvenuta kull ammont li hija tigi kostretta thallas lil terzi u dan fi zmien ghoxrin (20) gurnata min-notifika lilu mill-konvenuta ta' ittra ufficjali bl-ammont in kwistjoni li hija jkollha dritt tigi bih ikkompensata b'rizultat ta' din is-sentenza;

"6. Tichad din it-talba *stante* li l-artikoli [*recte*: artikolu] 48 tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta ma hemmx lok li jigi applikat kontra l-konvenuta izda biss kontra l-attur kif ser jigi fil-fatt apllikat *in vista* tal-kontro-talba tal-konvenuta;

"Bl-ispejjez kollha kontra l-istess attur.

"Illi fir-rigward tal-kontro-talba tal-konvenuta, din il-Qorti taqta' u tiddeciedi, billi filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet ta' l-attur ghall-kontro-talba tal-konvenuta, u filwaqt li tastjeni milli tiehu konjizzjoni tat-tieni talba tal-kontro-talba tal-konvenuta *stante* li wlied il-kontendenti huma llum maggorenni, tilqa' t-talbiet tal-konvenuta fl-istess kontro-talba taghha biss fis-sens hawn deciz b'dan illi:-

"1. Tiddikjara [s-]separazzjoni personali bejn il-kontendenti b'tort unikament ta' l-attur u dan minhabba li l-istess attur kien hati *verso* l-konvenuta ta' sevizzi, eccessi, u ingurji gravi li kawza ta' l-istess iz-zwieg bejn il-kontendenti tkisser irremedjabilment minhabba dan l-agir illegali u abbussiv ta' l-istess attur kif indikat f'din id-decizjoni;

"2. Tastjeni milli tiehu konjizzjoni ta' din it-talba *stante* li wlied il-kontendenti huma llum maggorenni;

"3. Tilqa' din it-talba biss fis-sens li jigi ddikjarat li l-konvenuta ghandha dritt ta' manteniment kontra l-attur, izda minhabba c-cirkostanzi tal-kaz, din il-Qorti ser tapplika favur il-konvenuta u kontra l-attur id-disposizzjonijiet ta' l-artikolu 54 (6) *per saldo* ghal kull dritt tal-konvenuta ghall-manteniment kontra l-attur u dan kif ser jigi indikat in forza tar-raba' talba ta' din il-kontro-talba u tal-hames talba tac-citazzjoni attrici gjà fuq indikata.

Dwar hlas ta' manteniment ghall-minuri mhux il-kaz ghaliex l-istess ulied huma llum maggorenni;

"4. Tiddikjara xolta l-komunjoni tal-akkwisti ezistenti bejn il-partijiet b'effett mid-data ta' din is-sentenza u b'dan li din il-Qorti b'applikazzjoni ta' l-artikolu 48 tal-Kap 16 kontra l-attur u bl-applikazzjoni wkoll ta' l-artikolu 54 (6) tal-Kap 16 favur il-konvenuta u kontra l-attur tillikwida u tiddiviedi l-komunjoni ta' l-akkwisti ezistenti bejn il-partijiet bil-mod segwenti anke *arbitr*[*i*]*o boni viri* b'dan li l-konvenuta tigi assenjata l-*Flat* 4, *Dolphin Court*, Triq il-Mazzola, Bugibba bil-mobbli kollha ta' go fih u l-*garage* go *Supermarket* li kien jismu *ACTC Food Store*, Triq is-Sajjied, Bugibba, u dan wkoll *per saldo* ghal kull dritt ta' manteniment li l-konvenuta ghandha kontra l-attur u wkoll in kumpens tas-sehem taghha mill-istokk u l-makkinarju tal-hanut li l-attur biegh unlateralment u sabiex jaghmel tajjeb ghas-sehem ta' l-konvenuta mill-art fil-Madliena li hija kienet kostretta tirrilaxxa sabiex taghmel tajjeb ghad-dejn ma' l-*HSBC* u wkoll in sodisfazzjon ghal kull pretensjoni ohra tal-konvenuta kontra l-attur, inkluz ghad-danni kollha li sofriet minhabba l-agir abbussiv ta' l-attur fit-tmexxija ta' l-azjendi kollha li kien involut fihom, u wkoll ta' kull krediti parafernali favur taghha, b'dan ghalhekk li sehem ta' l-attur mill-istess immobbli qed jigi trasferit kollu kemm huwa lill-konvenuta, liberu u frank minn kull dejn gravanti lill-istess komunjoni, b'dan però li l-istess konvenuta tkun responsabbli ghall-hlas tas-servizzi tad-dawl u ilma ta' l-istess immobbli mid-data ta' din is-sentenza u wkoll tal-hlas tad-debiti dovuti lill-Kummissarju tal-*VAT*;

"Illi min-naha l-ohra din il-Qorti qed tassenja lill-attur bhala sehmu mill-komunjoni ta' l-akkwisti l-*Flat* 3, *Daffodil Court*, Triq is-Sajjieda, Bugibba bil-mobbli ta' go fih u *garage* fi *private road* li tghati ghall-Triq is-Sajjied li huma uzati mir-ragel stess b'dan però li l-istess attur qed jigi assenjat ukoll id-dejn kollu l-iehor attwalment gravanti l-istess komunjoni ta' l-akkwisti inkluz id-dejn ezistenti ma' l-*Enemalta Corporation*, (bl-eskluzjoni tad-dejn fuq indikat li gie asenjat lill-konvenuta nkonnessjoni mal-*VAT* u d-decizjoni hemm indikata); qed jigu assenjati wkoll lill-attur

l-azzjonijiet kollha tas-socjetà *BG Catering Limited* u l-assi u d-debiti kollha ta’ l-istess inkluzi dawk li jistghu jkunu ezistenti favur xi banek lokali; tordna wkoll li l-attur jikkompensa lill-konvenuta, f’kaz li l-istess konvenuta tigi kostretta taghmel tajjeb ghal xi dejn tal-komunjoni u/jew tas-socjetà hawn indikata li permezz ta’ din is-sentenza gie assenjat lill-attur, u tordna li l-attur jikkompensa kif inghad lill-konvenuta kull ammont li hija tigi kostretta thallas lil terzi u dan fi zmien ghoxrin (20) gurnata min-notifika lilu mill-konvenuta ta’ ittra ufficjali bl-ammont in kwistjoni li hija jkollha dritt tigi bih ikkompensata b’rizultat ta’ din is-sentenza;

“5. Tilqa’ din it-talba biss fis-sens kif indikat inforza ta’ dak deciz konsegwenti ghall-hames (5) tallba tac-citazzjoni attrici u tar-raba’ talba tal-kontro-talba tal-konvenuta u konsegwentement tordna lill-konvenut jaderixxi ruhu ma’ l-istess;

“6. Tilqa’ din it-talba u tapplika kontra l-attur rikonvenzjonat id-disposizzjonijiet kontemplati fl-artikolu 44 u 48 tal-Kap 16 kontra l-attur u tapplika l-artikolu 55A tal-Kodici Civili kontra l-attur in konnessjoni mal-fond *Flat* 4, *Dolphin Court*, Triq il-Mazzola, Bugibba li fih tghix il-konvenuta;

“Bl-ispejjez kollha tal-kontro-talba kontra l-attur.”

u dana wara illi kkunsidrat hekk:

“Illi din hija kawza ta’ separazzjoni bejn il-partijiet li zzewgu fis-6 ta’ Novembru 1982 però issa ilhom li sseparaw fattwalment mis-sena 1997 minn meta l-attur qabad u telaq mid-dar konjugali peress li huwa sostna li ma setghax jiflah iktar l-inkwiet li skond huwa bdiet taqlalhu l-konvenuta.

“Illi jidher mill-provi prodotti u minn volum ta’ dokumenti esebiti li ghall-ewwel il-partijiet kellhom hanut tal-*grocer* Marsaxlokk li wellewh u xtraw art bih [*sic*] il-Madliena. L-attur kien jaghmel ukoll xi xoghol ma’ Petroni u l-partijiet jidher li kienu kostretti li jiehdu l-hanut lura ghaliex ix-

xoghol kien sejjer hazin, u fil-fatt hekk gara izda trasferew l-istess negozju u minflok fethu hanut Bugibba bhala *ACTC Supermarket* fi Triq is-Sajjieda, hanut li huma xtraw u kien qed jitmexxa principalment mill-konvenuta, tant li fix-xhieda jinghad li kienet taghti ma' l-Lm1,000 fil-gimgha lill-attur sabiex l-istess ikun jista' jhallas d-dejn li rrizulta li l-attur dahal fih f'din il-kawza, anke minhabba negozji ohra li saru minnu ma' terzi, hekk kif irrizulta mill-atti processwali u ser jigi indikat aktar il-quddiem f'din id-decizjoni.

"Illi jidher li ineffetti l-attur ghamel negozju ma' certu Norman Buttigieg u bejniethom iffurmaw is-socjetà *BG Catering Co. Ltd* ghall-*catering equipment*, liema socjetà kienet tiggestixxi n-negozju taghha minn fond fi Triq il-Mosta, San Pawl il-Bahar u din is-socjetà allegatament mill-konvenuta kellha dejn ta' sittin elf lira Maltija (Lm60,000) mal-banek. Allegazzjoni li bl-ebda mod ma giet kontradetta mill-attur, anzi jidher li minhabba dan id-dejn anke msemmi fin-nota ta' pretensjoni tal-konvenuta, l-koppja prezenti kellha tbiegh proprjetà tal-komunjoni sabiex tissodisfa tali debiti, wara li jidher li l-istess attur waqaf jopera bl-istess socjetà.

"Illi dwar din l-intrapriza l-konvenuta tghid li l-attur qatt ma ta informazzjoni ta' xejn, u din il-Qorti thoss li fil-verità din it-tattika giet uzata kontinwament mill-attur f'din il-kawza, fejn huwa ipprova kemm jiflah ikun evasiv dwar dawk li huma d-dettalji tan-negozju kollu li kien qieghed igesti. Dan jirreferi ghal negozju li l-istess socjetà setghat ghamlet tul dawn is-snin kollha. Ovvjament id-debiti li giet moghbbija l-kumpanija bihom gew indikati mill-istess attur, u ma jidhirx li sar xi sforz mill-attur sabiex jimminimiza tali debiti.

"Illi dan fil-fehma tal-Qorti japplika kemm ghal dak rigwardanti l-istess socjetà *BG Catering Limited*, kif ukoll ghal dak li jirrigwarda l-gestjoni tal-hanut maghruf bhala *ACTC Supermarket* mill-mument li inha [*sic*] lura f'idejh, tant li jirrizulta li wara li l-attur telaq mid-dar konjugali u beda jghix fattwalment separat minn martu u anke waqt il-pendenza ta' dawn il-proceduri ta' separazzjoni, huwa

b'decizjoni unilaterali tieghu wara li telaq mid-dar fis-sena 1997, l-ewwel waqqaf lill-konvenuta milli tkompli tmexxi l-istess hanut u mbaghad qabad u ghalaq il-hanut *ACTC Food Store*, u llikwida l-assi ta' l-istess inkluz makkinarju u stokk, minghajr qatt ma ikkonsulta mal-konvenuta, minghajr il-kunsens taghha, u minghajr ma offra xi rendikont serju ta' dan l-operat tieghu.

"Illi minkejja li ghamel dan kollu l-attur qatt ma offra l-ebda spjegazzjoni u wisq inqas informazzjoni u dettalji serji dwar il-mod li huwa llikwida l-istess negozju, u in verità kull ma jirrizulta huwa li jidher li huwa biegh kull ma kien hemm fl-istess hanut inkluz l-istokk tieghu, b'dan li ghalaq l-istess negozju, f'mument meta huwa kien gjà issepara *de facto* minn mal-konvenuta, u dan sar, kif qed jigi enfassizzat, bla ma ta ebda sodisfazzjoni lil martu u wisq inqas ikkonsulta maghha jew b'xi mod ottjena l-kunsens taghha.

"Illi fil-fatt jirrizulta wkoll li minkejja li huwa kien ghaddej bi proceduri ta' separazzjoni, l-unika haga li l-istess attur allega dwar l-istess negozju u allura kull ma ghamel f'din il-kawza dwar l-istess, kien biss li indika dak li skond huwa kien hemm bhala dejn fl-istess hanut, (ovvjament fiz-zmien meta huwa ddecieda li jaghlqu u meta allura kien qed jigi gestit minnu) bla ma ta l-ebda rendikont ta' kif u b'kemm iddispona mill-istokk u l-makkinarju tieghu u dan permezz ta' dokumenti relattivi. Minkejja li l-attur kellu diversi opportunitajiet sabiex jaghmel dan huwa dan naqqas [*recte*: naqas] ghal kollox li jaghmlu.

"Illi f'dan il-kuntest huwa interessanti u sintomatiku li l-attur jghid li huwa kien ghamel investiment qawwi fl-istess hanut anke minn flus li huwa allega li wiret fl-ammont ta' Lm11,666, izda x'sar minnu dan l-investiment kollu ta' makkinarju gdid huwa ghal kollox misteru ghaliex l-attur jghid li jiddispona [*recte*: iddispona] mill-istess bla ma ta ebda spjegazzjoni kif u b'kemm saru dawn it-transazzjonijiet kummercjali.

"Illi fl-opinjoni ta' din il-Qorti minn dan kollu tidher cara u manifesta l-intenzjoni u l-mira ta' l-attur li jzarma dak li

kellu valur fl-istess komunjoni ta’ l-akkwisti sabiex fuq kollox iwegga u jippregudika l-interessi tal-konvenuta fl-istess, atti li l-attur konsistentement baqa’ jaghmel tul din il-kawza kollha, bla ebda tentattiv li jaghti spjegazzjoni plawsibbli u dettalji serji ta’ l-istess operat tieghu. B’dan li bl-ebda mod ma jista’ jinghad li huwa b’xi mod issodisfa l-oneru ta’ prova li kien jinkombi lilu fuq dak minnu allegat.

“Illi din il-Qorti fil-fatt thoss li mill-provi kollha prodotti, u wara li din il-Qorti ezaminat il-process voluminuz kollu bir-reqqa dovuta lil kawza ta’ dan it-tip, u wara li kellha l-okkazjoni li tinnota wkoll il-komportament ta[l]-partijiet f’din il-kawza, thoss li gie ampjament ippruvat li l-istess attur kien kosistentement qed jagixxi kemm qabel u wkoll waqt din il-kawza, inkluz waqt il-proceduri kollha ta’ separazzjoni, sabiex kemm jista’ jkun jghabbi l-komunjoni ta’ l-akkwisti b’dejn b’dan li allura jkun qed jippregudika serjament l-interessi tal-kontro-parti fl-istess u din fuq kollox jidher u jirrizulta li din kienet il-mira konstanti ta’ l-attur, manifestata bil-mod kif mexa bih tul dawn il-proceduri kollha, u wkoll fi proceduri ohra li gew istitwiti kontra l-partijiet u s-socjetà li fiha l-attur huwa parti, minn diversi kredituri, nkluzi mill-Kummissarju tal-*VAT*, fejn l-attur mhux biss ma kkontestax il-valur mitlub ta’ taxxa, izda adirittura ma pprovdiex dokumenti lill-konvenuta sabiex tkun tista’ tikkontesta l-istess pretensjoni (dan meta l-proceduri saru kontra taghha ghaliex il-*VAT No*. baqa’ fuq isimha), kif ukoll li naqas li jhallas diversi kontijiet tad-dawl u ilma lill-*Enemalta* fuq l-istess hanut, b’dan li halla li l-istess ammont jitla’ ghas-somma ta’ Lm7,340.53 (dwar dan hemm ukoll kawzi pendenti quddiem il-Prim’Awla tal-Qorti Civili) - dan f’negozju li l-attur stess jammetti li meta kien qed jigi gestit mill-konvenuta kien qed jircievi minghandha Lm1,000 fil-gimgha sabiex ihallas id-dejn tieghu u anke kredituri ohra ta’ l-istess hanut. Fil-fatt bizzejjed wiehed isemmi bhala ezempju l-ammont ta’ elf, u hamsa u tlettin lira Maltija u sitta u ghoxrin centezmi (Lm1,035.26) li l-attur halla bhala dejn ma’ certu John Pullicino ghall-hobz u elfejn, erba’ mija u disa’ u disghin lira Maltija (Lm2,499) dovuti lill-Kummissarju tal-*VAT* (*vide* decizjoni mill-Bord ta’ l-Appell dwar it-Taxxa tal-Valur Mizjud Numru 63/97 - fol. 100 tal-process) somma li giet

imnaqqsa biss ghaliex il-konvenuta ghamlet l-appell quddiem l-istess Bord minkejja l-intransigenza ta' l-attur fir-rigward taghha - izda pass li kellha taghmel peress li minkejja li l-istess hanut spicca jigi gestit mill-attur huwa halla n-numru tal-*V.A.T*. fuq isimha, b'dan li hija thalliet taqdef wahidha fuq l-istess.

"Illi f'dan il-kuntest huwa sintomatiku wkoll li din il-Qorti kif differsament [*recte*: diversament] presjeduta mill-Onorevfoli Imhallef Noel Arrigo kienet irrimarkat dwar il-mod evasiv li l-istess attur kien wiegeb ghad-domandi tad-difensur tal-kontro-parti, tant li fil-fatt kienet sabitu hati *seduta stante* ta' disprezz lejn l-Awtorità Taghha u anke kkundannatu jhallas multa (li wara giet revokata fuq rikors ta' l-attur); mhux hekk biss izda l-attur kien anke offensiv ghall-aktar minn darba lejn id-difensur tal-konvenuta meta huwa kien qed jigi mistoqsi dwar kif iddispona mill-assi tal-komunjoni, dwar l-istess dejn u dwar l-introjtu tieghu, kollha riferenzi li jinsabu wkoll verbalizzati kemm b'noti mid-difensur tal-konvenuta u wkoll mill-verbali tas-seduti quddiem l-Assistenti Gudizzjarji, u kif l-istess gew indikati minn nota tal-konvenuta datata 28 ta' Lulju 2004.

"Illi dwar is-socjetà *BG Catering Limited* jirrizulta wkoll li s-sitwazzjoni kienet ukoll wahda gravi minhabba l-attitudini ta' l-istess attur, li huwa azzjonista ta' l-istess, tant li din l-istess socjetà, li l-istess attur kellu ma' terzi, kellha dejn ta' sitta u tmenin elf lira Maltija (Lm86,000) mal-*HSBC (Bank) Malta p.l.c.* u minhabba f'hekk l-art li l-istess kontendenti kellhom il-Madliena (liema art giet deskritta fir-rapport peritali tal-Perit Tekniku David Pace) giet mibjugha sabiex taghmel tajjeb ghall-istess dejn kif jidher mill-kuntratt pubbliku datat 14 ta' Frar 2001 fl-atti tan-Nutar Isabelle Gonzi - Dok 'IGI' - fol. 117 tal-process.

"Illi fil-mori tal-kawza u minhabba l-istess dejn li s-socjetà kellha mas-socjetà *Bank of Valletta p.l.c.* fl-ammont ta' mill-inqas tnax il-elf, erba' mija u disa' liri Maltin u sebgha u erbghin centezmu (Lm12,409.47), liema ammont gie anke kannonnizzat b'sentenza tal-Prim'Awla tal-Qorti Civili presjeduta mill-Onorevoli Imhallef Joseph R. Micallef wara c-citazzjoni Numru 1710/2001/JRM deciza fl-4 ta'

Novembru 2002 u ammessa mill-attur, skond verbal datat 5 ta’ Marzu 2005, l-fond bl-isem ‘*Cosy Spot*’ li l-istess socjetà kellha fi Triq it-Turisti, Bugibba inbiegh wara proceduri mibdija mill-istess bank sabiex jigi sodisfatt tali kreditu tieghu, ghalkemm l-attur ghal darba ohra naqas li jesebixxi dokumenti formali dwar l-istess.

“Illi apparti dan kollu jirrizulta li ghal dak li huma relazzjonijiet tieghu mal-konvenuta jidher li l-attur qabel ma telaq mid-dar konjugali kien assul[u]tament jippreferi li jafda kollox ma’ dawk li huwa jiddeskrivi bhala hbieb tieghu u kien beda gjà jahbi mill-konvenuta, tant li l-inkwiet beda minhabba l-problemi finanzjarji li l-istess attur dahal fihom b’din l-assocjazzjoni tieghu ma’ terzi u wkoll minhabba certu hbiberija li huwa stabilixxa ma’ certu Ganni Borg, u anke t-terminazzjoni ta’ mpjieg ta’ persuna mill-hanut jew *supermarket* tal-kontendenti, tant li tali maniggi ma’ terzi *da parte* ta’ l-attur kienu l-kawza principali tal-firda ta’ din il-koppja, tant li fis-sena 1997 l-istess attur telaq mid-dar konjugali ghaliex qal li ma setghax jissaporti izjed lill-konvenuta u ma halliex lill-konvenuta tmexxi izjed il-hanut u dahal imexxih huwa flimkien mal-mara ta’ Norman Buttigieg kollox kif fuq deskritt, però wara ftit gimghat ghalaq il-hanut u biegh kollox bl-istokk u l-makkinarju kollu bla ma qal xejn lill-konvenuta (stokk li l-konvenuta tallega li kien jiswa LM50,000).

“Illi dan ma kienx bizzejjed izda jirrizulta lil din il-Qorti li l-istess attur ghamel minn kollox sabiex influwenza lit-tfal biex jmorru jghixu mieghu u fil-fatt hekk gara, tant li l-istess tfal jirrizulta mill-atti tal-kawza li gew inkorraguti minn missierhom stess sabiex kemm jista’ jkun jevitaw lill-ommhom, tant li l-istess kliem tal-attur ma’ uliedu kien tali li wasslu lill-istess ulied il-kontendenti sabiex ghal zmien konsiderevoli jirrifjutaw li jaraw lil ommhom. Din il-manupilazzjoni [*recte*: manipulazzjoni] ta’ l-ulied jirrizulta li sehhet principarjament minhabba l-agir konstanti u influwenti ta’ l-attur ma’ uliedu, kif jirrizulta anke mir-rapport tas-*social workers* inkarigati mill-Qorti diversament presjeduta u anke mid-digriet tal-Qorti diversament presjeduta; dan anke wara li jidher li l-attur kien wieghed

lill uliedhu diversi oggetti u li jkun iktar liberu fil-punt ta' hrug taghhom apparti li kien qed juza kull opportunità sabiex bi kliemu jiskura kemm jiflah lill-konvenuta bhala omm l-istess ulied.

“Illi l-attitudini partikolarment ta' l-attur kienet ta' hsara kbira ghall-istess minuri u dan iktar u iktar meta jidher car li l-attur f'dan il-kaz uza lill-istess minuri sabiex jimpika ma' ommhom, u fil-fatt irnexxilu li jimpedixxi lill-omm milli jkollha kuntatt regolari ma' wliedha u kkawza hsara kbira lill-istess ulied, illum maggorenni, apparti dannu u wegghat kbar lill-konvenuta li giet ghalhekk kostretta li ma setghatx tara lil uliedha. Dan certament ma kienx fl-interess tal-minuri u din il-Qorti kif diversament presjeduta kellha kliem dwar l-istess attagament [*recte*: atteggjament] ta' l-attur (*vide* digriet datat 11 ta' Settembru 2000 mill-Onorevoli Imhallef Noel Arrigo). Fuq kollox jidher li l-istess minuri kellhom jiffacjaw din il-problema serja fejn missierhom ghamel minn kollox sabiex jikkonstringihom jaghmlu ghazla bejnu u bejn ommhom, haga li qatt ma ghandha ssir ma' l-ulied, specjalment bejn koppja separata jew ghaddejja minn proceduri ta' separazzjoni. Fil-fatt apparti dan l-inkwiet kollu wahda minn ulied il-kontendenti inqabdet tqila u l-konvenuta tallega li kellha anke tifel li gie mpoggi fl-Istutut tal-*Creche*, tifel li l-konvenuta kienet disposta li tghin fit-trobbija tieghu.

“Illi apparti dan l-attur ghamel minn kollox u dak kollu li seta' sabiex ma jmantnix lill-konvenuta u fil-fatt hija giet kostretta tahdem biex tghin ruhha u din hija wkoll forma ta' mohqrija *da parte* ta' l-attur, li b'hekk kompla jaggrava s-sitwazzjoni billi jallega li l-konvenuta kellha jew ghandha bzonn kura psikjatrika. Cartament li nkwiet ta' dan it-tip jaffetwa lill persuna li tkun qed tircievi dawn l-azzjonijiet li din il-Qorti ma tistax ma jsejjahx bhala krudili, anke biss biss bil-mod kif ulied l-istess kontendenti konsistentement baqaw jigu uzati mill-attur f'kull stadju tal-kawza, u fejn l-attur baqa' jinsisti anke li huwa ma jahdimx sabiex ma jigix ikkundannat ihallas l-ebda rata ta' manteniment, dan minkejja l-fatt li jirrizulta car li l-istess attur xi forma ta' xi attività kummercjali u ta' introjtu ghandu anke peress li l-fond tal-kumpanija li taghha huwa azzjonist intuza ta'

fattura kif jidher a fol. 408 tal-process. Apparti dan jirrizulta li l-istess attur kapaci jahdem u kien qed jahdem u hawn il-Qorti taghmel referenza ghax-xhieda ta' William Pomroy ufficjal fil-Ministeru ghall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent fejn jghid li l-attur kien involut almenu ghall-ahhar sentejn mid-data tas-seduta li huwa xehed fiha (26 ta' april 2004 - Assistent Gudizzjarju Dr. Vincent Galea) fl-operazzjoni tal-Ko-operativa tat-Tjur flimkien ma' certu Gaetano Pace, xoghol li l-ko-operativa jidher li kienet qed taghmel minn Haz-Zebbug u minn San Pawl il-Bahar. Dwar dan l-attur jghid li hadem biss bejn Dicembru 2003 u Frar 2004 izda qatt ma thallas xejn u jaghmel ix-xoghol biss b'mod volontarju, xhieda li din il-Qorti thoss ma hijiex kredibbli u wisq inqas verosimili.

"Illi ghalhekk din il-Qorti thoss li fuq kollox mill-provi rrizulta li l-attur animat b' sens ta' vendikazzjoni u pika kisser in-negozju tal-hanut li martu kienet tiggestixxi, llikwida l-istess negozju minghajr ta l-ebda rendikont lill-konvenuta, u minbarra dan halla d-dejn jikber sabiex jaghmel dannu lill-komunjoni ta' l-akkwisti li l-konvenuta kellha sehem minnha u dan kif fuq inghad u anke kif jidher mid-dokumenti li gew esebiti mill-konvenuta b'nota tat-3 ta' Lulju 2001 annessa ma' l-*affidavit* taghha u liema dokumenti huma esebiti bhala Dok. '1' sa Dok. '5' kollox minn fol. 55 sa fol. 99 tal-process fejn fosthom hemm sentenza tal-Prim'Awla tal-Qorti Civili datata 14 ta' Novembru 2000 fl-ismijiet *Bank of Valletta p.l.c. vs B/G. Catering Equipment Company Limited et* kontra l-kumpanija imsemmija u l-konvenuti hemm indikati li kollha ammettew it-talbiet attrici ghall-hlas tas-somma ta' Lm12,409.47 u li l-konvenuta kienet ukoll kkundannata thallas bhala garanti solidali u hemm diversi djun ohra kannonizzati anke dwar in-negozju tal-hanut. Hemm ix-xhieda wkoll ta' l-*Accountant* George Muscat li xehed dwar id-dejn li kellha l-istess kumpanija li fiha l-attur huwa azzjonist u li din kienet ilha ma topera mis-sena 2000. Dan kollu ghandu jizdied ma' dak kollu li gjà inghad dwar il-komportament ta' l-attur anke kif dawwar lil uliedu kontra ommhom b'dannu ghal uliedu stess.

"Illi dwar l-allegazzjoni ta' l-attur fil-konfront tal-konvenuta din il-Qorti thoss li dawn bl-ebda mod ma gew ippruvati u din il-Qorti thoss li l-allegazzjonijiet ta' l-attur fil-konfront tal-konvenuta bl-ebda mod ma gew ippruvati; anzi din il-Qorti thoss li x-xhieda ta' l-attur f'din il-kawza ma hija bl-ebda mod kredibbli anzi mill-istess kumpless ta' provi jirrizulta u jidher car fl-opinjoni ta' din il-Qorti li l-istess attur kien deciz li jaqta' r-relazzjoni ma' martu u jippregudikaha b'kull mod possibbli, kemm bhala martu, kemm bhala siehba fin-negozju mieghu u fil-komunjoni ta' l-akkwisti u sahansitra bhala omm ta' uliedu stess. Jidher wkoll li huwa ma kellhux ragunijiet validi fil-ligi sabiex jitlaq mid-dar konjugali, telaq ghaliex ried huwa u jidher li pprefera b'mod attiv lil terzi minn martu u kien deciz li jhalliha ssofri kemm jista' jkun u f'dan il-kuntest ghamel diversi allegazzjonijiet ingurjuzi fil-konfront taghha, li l-ebda wahda minnhom ma giet fl-opinjoni ta' din il-Qorti ppruvata, anzi din il-Qorti thoss li dan jikkonferma l-ingurji gravi li l-attur ikkometta kontra l-konvenuta anke tul il-proceduri odjerni kollha u dan b'mod mill-aktar krudili u konsistenti.

"Illi ghalhekk anke fid-dawl tal-premess din il-Qorti thoss li ghandha tordna x-xoljiment tal-komunjoni ta' l-akkwisti ta' bejn il-partijiet b'effett mid-data ta' din is-sentenza, b'dan li din il-Qorti b'applikazzjoni ta' l-artikolu 48 tal-Kap 16 kontra l-attur u bl-applikazzjoni wkoll ta' l-artikolu 54 (6) tal-Kap 16 favur il-konvenuta u kontra l-attur u tillikwida u tiddividi l-komunjoni ta' l-akkwisti ezistenti bejn il-partijiet bil-mod segwenti anke *arbitr*[*i*]*o boni viri* b'dan li l-konvenuta tigi assenjata l-*Flat* 4, *Dolphin Court*, Triq il-Mazzola, Bugibba bil-mobbli kollha ta' gjo fih u l- *garage* gjà *Supermarket* li kien jismu *ACTC Food Store* Triq is-Sajjied, Bugibba, u dan wkoll *per saldo* ghal kull dritt ta' manteniment li l-konvenuta ghandha kontra l-attur u wkoll in kumpens tas-sehem taghha mill-istokk u l-makkinarju tal-hanut li l-attur biegh unilateralment u sabiex jaghmel tajjeb ghas-sehem tal-konvenuta mill-art fil-Madliena li hija kienet kostretta tirrilaxxa sabiex taghmel tajjeb ghad-dejn ma' l-*HSBC* u wkoll in sodisfazzjon ghal kull pretensjoni ohra tal-konvenuta kontra l-attur, inkluz ghad-danni kollha li soffriet minhabba l-agir abbussiv ta' l-attur fit-tmexxija ta'

l-azjendi kollha li kien involut fihom, u wkoll ta’ kull krediti parafernali favur taghha, b’dan ghalhekk li sehem ta’ l-attur mill-istess immobbli qed jigi trasferit kollu kemm huwa lill-konvenuta, liberu u frank minn kull dejn gravanti lill-istess komunjoni, b’dan però li l-istess konvenuta tkun responsabbli ghall-hlas tas-servizzi tad-dawl u ilma ta’ l-istess immobbli mid-data ta’ din is-sentenza u wkoll tal-hlas tad-debitu dovut lil Kummissarju tal-*VAT* indikati fin-nota taghha.

“Illi min-naha l-ohra din il-Qorti qed tassenja lill-attur bhala sehmu mill-komunjoni ta’ l-akkwisti l-*Flat* 3, *Daffodil Court*, Triq is-Sajjieda, Bugibba bil-mobbli ta’ gjo fih u *garage* fi *private road* li taghti ghall-Triq is-Sajjied li huma uzati mir-ragel stess b’dan però li l-istess attur qed jigi assenjat wkoll id-dejn kollu l-iehor attwalment gravanti l-istess komunjoni ta’ l-akkwisti inkluz id-dejn kollu indikat fin-nota tal-konvenuta inkluz id-dejn ezistenti ma l-*Enemalta Corporation*, (bl-esklussjoni tad-dejn fuq indikat li gie assenjat lill-konvenuta); qed jigu assenjati wkoll lill-attur l-azzjonijiet kollha tas-socjetà *BG Catering Limited* u l-assi u d-debiti kollha ta’ l-istess inkluzi dawk li jistghu jkunu ezistenti favur xi banek lokali; tordna wkoll li [l-]attur jikkompensa lill-konvenuta f’kaz li l-istess konvenuta tigi kostretta taghmel tajjeb ghal xi dejn tal-komunjoni u/jew tas-socjetà hawn indikata li permezz ta’ din is-sentenza gie assenjat lill-attur, u tordna li l-attur jikkompensa kif inghad lill-konvenuta kull ammont li hija tigi kostretta thallas lil terzi u dan fi zmien 20 gurnata min-notifika lilu mill-konvenuta ta’ ittra ufficjali bl-ammont in kwistjoni li hija jkollha dritt tigi bih ikkompensata b’rizultat ta’ din is-sentenza.

“Illi ghall-korrettezza jinghad li l-valuri ta’ l-immobbli fuq indikati minn kif indikati mill-Perit David Pace jridu jigu aggustati ghaz-zmienijiet ta’ llum, *stante* li tali stima jidher li saret mal-hames (5) snin ilu”

Rat ir-rikors ta’ l-appell ta’ l-attur illi bih, ghar-ragunijiet hemm esposti, talab hekk:

"… jitlob lil din l-Onorabbli Qorti li jirriforma [*sic*] s-sentenza moghtija mill-Qorti Civili (Sezzjoni tal-Familja) fit-30 ta' Novembru 2005 billi tiddikjara li s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti b'tort unikament tal-konvenuta, tiddikjara li l-konvenuta appellata iddekadiet mid-dritt li titlob u tircievi manteniment, tvarja l-likwidazzjoni tal-komunjoni ta' l-akkwisti, u tapplika l-effetti ta' l-artikoli 44, 48, u 54(6) favur l-attur appellant kontra l-konvenuta appellata, bl-ispejjez taz-zewg istanzi kontra l-konvenuta appellata";

Rat ir-risposta tal-konvenuta illi permezz taghha, ghar-ragunijiet hemm esposti, issottomettiet illi l-appell ghandu jigi michud bl-ispejjez kontra l-attur;

Ezaminat l-atti kollha tal-kawza;

Trattat l-appell;

Ikkunsidrat:

Illi fis-sitt (6) pagina tar-rikors ta' appell l-attur avanza l-aggravju tieghu kontra s-sentenza appellata bil-mod segwenti:

"… l-aggravju huwa car u manifest u jikkonsisti fil-fatt li l-ewwel Qorti ghamlet apprezzament hazin tal-fatti u applikat erronjament l-artikoli 44, 48 u 54(6) tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta b'mod illi:

- Imputat it-tort tas-separazzjoni lill-attur meta l-konvenuta hija unikament responsabbli ghas-separazzjoni;

- Iddikjarat li l-mara ghandha d-dritt ta' manteniment fil-konfront tar-ragel u b'applikazzjoni ta' l-artikolu 54(6) assenjatilha proprjetà immobbli;

- Illikwidat il-kominjoni [*sic*] ta' l-akkwisti b'mod li (anke b'applikazzjoni ta' l-artikolu 44, 48, 54(6) assenjat il-parti l-kbira ta' l-assi u ammont wiehed ta' dejn lill-

konvenuta u assenjat il-maggoranza ta' dejn u ftit mill-assi lill-attur;

▪ Applikat l-effetti ta' l-artikoli 44, 48 u 54(6) kontra l-attur u favur il-konvenuta";

Ikkunsidrat:

Illi minn ezami tal-parti illi ghadha kemm giet citata mir-rikors ta' appell, u tas-sottomissjonijiet maghmula f'dik il-parti ta' l-istess rikors intestata "Tort tas-Separazzjoni" jirrizulta illi l-aggravju ta' l-attur, kwantu jirrigwarda ir-responsabbiltà ghas-separazzjoni personali bejn il-kontendenti, jammonta ghal sottomissjoni illi l-ewwel Qorti ghamlet apprezzament zbaljat tal-provi prodotti;

Dina l-Qorti, wara illi ezaminat il-provi prodotti, hija tal-fehma illi l-aggravju in ezami ta' l-appellant mhux fondat ghaliex l-ewwel Qorti, fid-dawl ta' l-analizi illi ghamlet ta' dawn il-provi, waslet ghall-konkluzjoni korretta illi l-htija unika ghas-separazzjoni personali bejn il-kontendenti tirrisjedi fl-attur. Minn ezami tas-sentenza appellata jirrizulta illi l-ewwel Qorti ma tantx tat kredibilità lill-attur. Anke dina l-Qorti hija tal-fehma illi ma ghandux jinghata wisq affidament lill-attur u, in sostenn ta' din il-fehma, taghmel is-segwenti osservazzjonijiet:

(i) l-attur, sabiex juri illi mill-bidunett martu holqot ostakoli ghas-success taz-zwieg tal-kontendenti jghid hekk fl-*affidavit* tieghu (fol. 172):

"Malli zzewwigna tista' tghid li bdew il-problemi. Mill-ghada stess tat-tieg (konna l-*honeymoon*) qalat l-ewwel problema ghax ma riedet l-ebda kuntatt mieghi - kienet tghid li tibza' li tinqabad tqila. Sahansitra meta gejna mill-*honeymoon* ta' spiss kienet torqod f'sodda ohra" (sottolinear ta' dina l-Qorti);

però, meta kien qed jigi kontro-ezaminat waqt is-seduta mizmuma mill-Assistent Gudizzjarju fil-wiehed u tletin (31) ta' Ottubru, 2003, l-attur jghid (fol. 351):

"Qed nigi mistoqsi jekk hux minnu li malli meta [*sic*] zzewwigna harget tqila l-mara nghid li ma niftakarx ezatattament bejn wiehed u iehor wara xi xahar" (sottolinear ta' dina l-Qorti);

Jirrizulta illi l-kontendenti izzewgu fis-sitta (6) ta' Novembru, 1982 u illi l-ewwel tarbija taghhom, Tiziana, twieldet ghaxar (10) xhur u tnax (12)-il gurnata wara, precizament fit-tmintax (18) ta' Settembru, 1983 (*affidavit* tal-konvenuta, fol. 48). Fin-nuqqas ta' allegazzjoni da parti ta' l-attur illi huwa mhux missier Tiziana jew illi l-koncepiment relattiv sehh b'xi mod iehor, ftit jista' jitwemmen l-attur meta jsostni illi mill-bidu taz-zwieg il-konvenuta "ma riedet l-ebda kuntatt mieghi";

(ii) waqt l-imsemmi kontro-ezami tieghu l-attur, meta kien qed jirreferi ghaz-zmien ta' wara is-separazzjoni *de facto* li sehhet fl-1997, jghid hekk (fol. 347):

"Qed nigi mistoqsi jekk it-tfal rabbiet[h]om[x] ommi u mhux jien nghid li t-tfal kuljum ghandi u ghadhom ghandi. Nichad li trabbew m'ommi f'San Pawl il-Bahar. Billi jogghodu ftit ma' ommi meta tkun ma jiflahx [*recte*: tiflahx] b'daqshekk ma jfissirx li rabbiethom hi" (sottolinear ta' dina l-Qorti);

Però, mhux hekk jirrizulta minn dak illi qalet Maria Rosa Gafà, omm l-attur, meta kienet qed tigi kontro-ezaminata mill-konvenuta waqt is-seduta mizmuma mill-Assistent Gudizzjarju fit-tletin (30) ta' Marzu, 2004. Hija qalet hekk (fol. 432):

"Jiena ilni noqghod Bugibba tmien (8) snin. It-tfal anke matul dawn l-ahhar tmien snin dejjem baqghu mieghi. Gieli gew erbat ijiem imbaghad imorru lura ghand missierhom" (sottolinear ta' dina l-Qorti);

Ikkunsidrat:

Illi ma hemmx wisq x'jinghad dwar l-aggravju ta' l-attur kontra dik il-parti tas-sentenza appellata illi permezz

taghha gie dikjarat illi l-konvenuta hija intitolata ghal manteniment minghand l-attur. L-obbligu illi l-mizzewgin imantnu lil xulxin jemergi mill-provvediment ta' l-Artikolu 3 tal-Kodici Civili. Filwaqt illi l-obbligu tal-konvenuta illi tmanti lill-attur gie estint b'rizultat tal-fatt illi l-attur gie dikjarat responsabbli ghas-separazzjoni personali u billi, per konsegwenza, l-ewwel Qorti gustament dehrilha illi, bis-sahha tal-poter moghti lilha bl-Artikolu 51 tal-Kodici Civili, ghandha tapplika fil-konfront ta' l-attur il-provvedimenti ta' l-artikolu 48 u 51 ta' l-imsemmi Kodici Civili, id-dritt tal-konvenuta illi tigi mantnuta mill-attur ma intilifx;

Ikkunsidrat:

Illi fil-penultimu paragrafu tar-rikors ta' appell l-appellant irriassuma s-sottomissjonijiet tieghu in sostenn ta' l-aggravju in ezami kwantu dan jirrigwarda il-likwidazzjoni u divizjoni ta' l-assi tal-komunjoni ta' l-akkwisti u l-applikazzjoni ta' l-artikoli 44, 48 u 54(6) tal-Kodici Civili. Dan il-paragrafu jaqra hekk:

"Illi meta wiehed jiehu in konsiderazzjoni l-fatt tal-krediti parafernali tar-ragel, il-fatt li dawn id-djun ghamlithom il-konvenuta, il-fatt li l-konvenuta kienet tahti ghall-kawza tas-separazzjoni l-assenjazzjoni ta' l-assi formanti parti mill-komunjoni ta' l-akkwisti kellha ssir b'mod iehor, u l-artikoli 44, 48 u 54(6) ma kellhomx jigu applikati kontra l-attur anzi kellhom jigu applikati kontra l-konvenuta";

Ikkunsidrat:

Illi, kif già inghad aktar 'l fuq, ir-responsabbiltà ghas-separazzjoni personali bejn il-kontendenti hija biss ta' l-attur u d-dritt tal-konvenuta illi tigi mantnuta mill-attur ma intilifx. Konsegwentement, dak illi jinghad fil-parti tar-rikors ta' appell appena riprodotta dwar ir-responsabbiltà ghas-separazzjoni u dwar l-applikabilità ta' l-Artikoli 44, 48 u 54(6) tal-Kodici Civili mhux fondat;

Illi minn dak illi jinghad fil-pagini tnax (12) u tlettax (13) tar-rikors ta' appell jirrizulta illi "id-djun" illi jsemmi l-appellant

fil-penultimu paragrafu ta' l-istess rikors huma dawk konnessi mal-gestjoni ta' l-*ACTC Supermarket*. Fil-fehma ta' dina l-Qorti, mill-atti processwali ma jirrizultax illi dawn id-djun akkumulaw bi htija tal-konvenuta. Jista' jkun illi dawn id-djun akkumulaw, almenu *in parte*, waqt illi l-konvenuta kienet qed tiehu hsieb il-gestjoni ta' l-imsemmi hanut. Dan, però, ma jfissirx illi l-istess djun saru <u>bi htija</u> tal-konvenuta, specjalment meta jittiehed in konsiderazzjoni l-fatt illi ssemmi l-konvenuta, u illi mhux kontestat mill-attur, illi matul iz-zmien illi l-konvenuta damet bl-imsemmija gestjoni hija kienet tivversa *circa* elf lira Maltija (Lm1000) fil-gimgha lill-attur sabiex huwa jkun jista' jnaqqas id-dejn konness mas-socjetà *BG Catering Company Limited*, socjetà illi dwarha, kif jinghad tajjeb fis-sentenza appellata, l-attur halla lill-konvenuta kompletament fid-dlam. Ghalhekk, l-ilment ta' l-appellant dwar "l-assenjazzjoni ta' l-assi formanti parti mill-komunjoni ta' l-akkwisti", kwantu bazat fuq is-sottomissjoni illi "id-djun ghamlithom il-konvenuta", mhux validu;

Dwar il-"krediti parafernali tar-ragel", imsemmija fil-penultimu paragrafu tar-rikors ta' appell, fl-ewwel paragrafu ta' pagina 12 ta' l-istess rikors jinghad hekk;

"Illi krediti pendenti kellu l-attur biss; dawn kienu jinkludu r-rikavat mill-bejgh tan-negozju li huwa kellu f'Marsaxlokk meta kien guvni u r-rikavat mill-bejgh ta' proprjetà formanti parti mill-eredità ta' missieru. Il-konvenuta ma gabet xejn maghha fiz-zwieg";

L-appellant mhux korrett f'dak illi jghid fl-ahhar sentenza tal-paragrafu tar-rikors ta' appell illi ghadu kemm gie citat. Infatti, waqt illi l-konvenuta kienet qed tixhed quddiem l-Assistent Gudizzjarju fis-seduta mizmuma fil-hamsa u ghoxrin (25) ta' Ottubru, 2001 hija qalet (fol. 319) - u dina l-Qorti ma ssib ebda raguni ghaliex ma ghandhiex temminha - illi meta izzewget lill-attur hija kellha somma ta' tlett elef lira Maltija (Lm3000) illi kienet faddlet b'rizultat tal-fatt illi, fi kliema stess (fol. 320), "ghamilt erbatax il-sena nahdem qabel izzewwigt";

Kwantu ghall-allegat "rikavat mill-bejgh tan-negozju … f'Marsaxlokk", apparti konsiderazzjonijiet ohra, mill-atti processwali ma jirrizultax illi dan ir-"rikavat" gie kwantifikat;

Jibqa' illi tigi konsidrata s-sottomissjoni ta' l-appellant dwar "r-rikavat mill-bejgh ta' propjetà formanti parti mill-eredità ta' missieru". Minn qari ta' dik il-parti tas-sentenza appellata fejn l-ewwel Qorti ghamlet il-konsiderazzjonijiet taghha dwar il-likwidazzjoni u divizjoni tal-komunjoni ta' l-akkwisti jidher illi dan ir-"rikavat" ma jissemmiex. Dan, però, ma jidhirx illi sar bi svista ghaliex mis-segwenti silta tas-sentenza appellata jirrizulta illi l-ewwel Qorti kienet konxja mill-pretensjoni in ezami ta' l-attur (fol. 473):

"Illi … l-attur jghid li huwa kien ghamel investiment qawwi fl-istess hanut anke minn flus li huwa allega li wiret fl-ammont ta' Lm11,666 …" (sottolinear ta' dina l-Qorti);

Fil-fehma ta' dina l-Qorti, fis-silta appena citata mis-sentenza appellata l-ewwel Qorti qalet "allega" ghaliex ghalkemm l-attur fl-*affidavit* tieghu (fol. 172 sa 175) jitkellem dwar l-imsemmija Lm11,666 (fol. 175), huwa ma gabx prova sodisfacenti skond il-ligi fir-rigward. A skans ta' ekwivoci, dina l-Qorti trid taghmilha cara illi hija konxja mll-fatt illi fost l-atti processwali hemm id-dokumenti markati DC4, DC5 u DC6 (fol. 183 sa 199); dawn id-dokumenti, però, ma humiex awtentikati skond il-ligi. Infatti, huma kollha fotokopji mhux awtentikati u, fil-kas tad-dokument DC5, ma tirrizulta ebda firma fuqu;

Ghalhekk, anqas is-sottomissjoni in ezami ma hija valida;

Ghal dawn il-motivi:

Tiddisponi mill-appell billi tichdu u billi tikkonferma s-sentenza appellata;

Tordna illi l-ispejjez ta' din l-istanza jigu sopportati kollha mill-attur appellant.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------